

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatuntekstiä.

Anteeksianto ja anteeksiantamuksen yhteisö

Matt. 6:14-15

23. sunnuntai helluntaista 8.11.

”Silloin – – minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejään” (Jer. 31:34). Niin Jeremian kuin Jesajankin (55:7) kirjan pakkosiirtolaisuudesta paluuta ja kansan kokoamista lupaa-vissa jaksoissa puhutaan syntien anteeksi-antamuksesta. Herra on antanut rikkomukset anteeksi, rangaistus on otettu pois, kansa kootaan, ja Herra on heidän keskellään.

Tätä profeettojen julistuksen taustaa vasten piirtyy myös Jeesuksen puhe anteeksi-annosta. Hän kokoaa Israelin kansan (12 apostolia kantaisinä) ja tuo Herran läsnäolon kansan keskuuteen. Tämän profeettojen julistuksen kokonaisuuteen kuuluu myös anteeksiantamus. Anteeksiantoa Jeesus julisti toimintansa aikana niin sanoin kuin teoinkin.

Tällainen anteeksiannon julistaminen – sanoin ja teoin – luonnollisesti koetteli kovasti monien juutalaisten oppineiden ymmärrystä. Tiedettiin, että anteeksianto tapahtui temppelin uhrikultin välityksellä. Tempelissä Herra oli läsnä, vaikkei liitonarkkia tempelissä enää ollutkaan, eikä Herran kirkkaus ollut peittänyt tätä toista

temppeliä kuten Salomon vihkimän ensimmäisen temppelin. ”Vain Jumalalla on lupa antaa syntejä anteeksi ja hänet kohdataan temppelissä”, tiesivät juutalaiset viisaat. Samaa mieltä oli tietysti myös Jeesus, mutta hänen sanomansa ydin oli siinä, että juuri hänessä Jumalan valtakunta tuli näkyviin ja juuri hänen toimintansa rakensi uutta temppeliä.

Jeesuksen eläessä monien juutalaisten näkemyksen mukaan kansan suurin ongelma oli siinä, että luvattu maa oli Rooman vallassa. Vihollinen kantoi veroa ja piti silmällä temppelin toimintaa. Rooman laki oli myös Israelin laki. Ikiajoista asti tietyille sukukunnille kuuluneet maat olivat monin osin joutuneet vieraiden haltuun. Tilanne aiheutti syviä haavoja Israelin itsetuntoon. Tästä myös aiheutui hyvin helposti koston ja katkeruuden kierre. Jeesuksen aikoihin koston ja katkeruuden ajatukset näkyivät selvimminkin niin sanotuissa tikarimiehissä (lat. sicarii = tikarit). He kantoivat viittansa alla tikaria, jolla saattoivat pistää salaa kuoliaaksi roomalaisia ja heidän kanssaan yhteistyötä tekeviä juutalaisten johtohenkilöitä.

Oman aikansa tilanteen valossa Jeesuksen viesti on puolestaan seuraava. 1) Te itse olette Jumalan anteeksiannon tarpeessa, ja se tässä katkeruuden kierteessä teiltä on unohtunut. 2) Lääke sortajia vastaan ei ole katkeruus ja kosto vaan anteeksianto. Näin Jeesus kokoaa syntejään kantavat luokseen, anteeksiannon piiriin. Tästä piiristä puoles-

taan muodostuu anteeksiantamuksen yhteisö, joka luopuu koston hautomisesta sortajia kohtaan.

Miten siis kävi Israelille, joka ei ottanut Jeesuksen varoitusta korviinsa? Turmion iljetys pystytettiin pyhään paikkaan, viinitarha annettiin toisille, Jerusalem tuhoitiin vuonna 70 jKr. Tästä Jeesus oli varoittanut. Mutta hän ei jättänyt omiaan yksin myrskyyn, vaan kulki ensin yksin myrskyn silmään. Rooma teloitti Jeesuksen kapinallisenä, kosta hautovana murhamiehenä.

Kun siis me kamppailemme anteeksiantamisen vaikeuden kanssa ja tuskailemme niitä kipuja, joita muiden iskut ovat meille aiheuttaneet, pitää meidän kulkea tuohon myrskyn silmään. Se on ainoa paikka, jossa repiminen ja riepominen lakkaavat. Meidän on löydettävä tuo uusi temppele, ristin muotoinen. Tästä ristin muotoiset kirjekot meille saarnaavat. Siellä on anteeksiantannon yhteisö, missä Jeesuksen risti annetaan meille Sanassa ja sakramentissa.

Antti Leinonen

TM, Oulun ja Kajaanin OP-KO:n opiskelijatyöntekijä

Valvokaa!

Matt. 24:26-44

Valvomisen sunnuntai 15.11.

1. Ihmisen Pojan tuleminen on yllätyksellinen. Emme voi valmistautua siihen vetäytymällä pois elämän normaalista kuluista. Avioituminen, perhe, jokapäiväiset työt ja velvollisuudet kotona, pelloilla ja muissa työpaikoissa kuuluvat koko armonajan kristitynkin elämään. Ulkonaisesti hän ei eroa eikä erottaudu muista. Tosin hän on omantunnon ihminen, joka pyrkii kaikessa toimimaan niin, että se kelpaa esimerkiksi muille. Tässä meillä on jatkuvaa kilvoittelua ja parannuksen tekemistä.

2. Tarvitaan kuitenkin myös päivittäistä erottautumista rukoukseen ja Jumalan sanan tutkimiseen. Tämä ei ole separaatiota vaan preparaatiota, valvomista ja valmis-

tautumista kohtaamaan päivän haasteet ja kiusaukset. Rukouspaikkoina ovat kammiot (Matt. 6), avoimen taivaan alla vaeltaminen eli peripateettinen valvominen (Gal. 5:16 KR 1938), väentungos (Ps. 42:5) ja elämän yllättävät taukopaikat. Tauot ovat kehkeytyvää musiikkia. Arjen työtäkin tehdään sisäisessä rukouksessa.

3. Valvominen ja rukous eivät tuo uneliaisuutta. Siitä Jeesus antoi opetuksen seuraajilleen apokalyptisen sanomansa jälkeen pari päivää myöhemmin Getsemanen yössä (26:36–46). Siellä missä yksityinen ja yhteinen rukous sammuvat, sammuu myös Hengen liekki. Tästä on vakavaa opetusta Ylösnousseen apokalypsissa Ilm:ssä. Vähän-Aasian seitsemästä seurakunnasta tuli oli sammunut tai sammumaisillaan jopa viidessä.

4. Kristityn elämässä ovat sisäkkäin jokahetkinen valvominen ja samalla valmius työhön ja vaivaan: ”Olkoot kupeenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa.” Emme tiedä omastakaan elämästämme aikaa emmekä hetkeä, jolloin meidät täältä kutsutaan pois (j. 42–44). Siksi on elettävä päiväkokoisissa osastoissa. Ruotsin *rättfärdig* ’vanhurskas’ tarkoittaa alun perin matkaan valmista. Jumalattoman vanhurskauttaminen on jokapäiväisen ihmettelyn ja ilon aihe, kristityn suuri pääasia. Ei häntä pidä Kristuksen yhteydessä hänen pyhityksensä vaan hänen syntinsä: ”Eivät terveet tarvitse Parantajaa vaan sairaita.” Emmehän vain sairasta terveyttämme?

5. Jeesuksen apokalypsissa ovat myös globaalit ja koko universumia koskevat ajan merkit. Niissäkin on sisäkkäin aivan vastakkaisia näköaloja. Suuri luopumus ja laittomuus saavuttavat yhä suurempia voittoja, luonnon katastrofit ja kansojen välinen vihanpito saavat aikaan kasvavaa pelkoa. Samalla evankeliumi jatkaa voitokulkuaan maailmassa. Viikunapuun virkoaminen, omaisuuskansan paluu ja lopulta suuri mittainen kääntyminen Messiaansa Jeesuksen puoleen, on väkevä muistutus Jumalan lupauksen toteutumisesta.

6. Luopumuksen ja hybrinän aikana ei tule unohtaa vääjäämätöntä entropian lakia, joka koskee kaikkea ajallista pienimmästä

suurimpaan. Vuodet ja vuoret kuluvat, tai-
vas ja maa katoavat. Viisaita ovat ne, jot-
ka oppivat luottamaan häneen, ”joka on sa-
ma eilen, tänään ja ikuisesti” (Hepr. 13:8).
Hänen yhteydessään saamme myös toisen
muuttumattoman, ”valtakunnan, joka ei jär-
ky” (Hepr. 12:28).

Käsittelen pyhän tekstiä yksityiskohtai-
semmin Perussanoman kustantamana juu-
ri ilmestyneessä Matteuksen evankeliumin
kommentaarissani *Viesti vuorilta* s. 444–
456.

Erkki Ranta

TT, Tampereen Viinikan seurakun-
nan eläkkeellä oleva kirkkoherra

Suhtautuminen evankeliumin Jeesukseen ratkaisee tuomiolla

Matt 25:31-46

Tuomiosunnuntai 22. 11.

Kuulin joskus kaskun papista, joka saar-
nassaan toisti useita kertoja Jeesuksen sa-
noja: ”Katso, minä tulen pian!” Saarnatuolista
laskeuduttuaan hän kompuroi ja rojahti
etupenkissä istuneen mummon syliin. No-
lona pappi pyyteli anteeksi, mutta mum-
mo vain tuumasi: ”Ei teillä mitään anteeksi
pyydyttävää ole. Juurihan te sanoitte monta
kertaa tulevanne pian.”

Tuomiosunnuntain sanoma ei ole mikään
vitsi. Sillä on vakava ja varoittava merkityk-
sensä, mutta se on myös lohduttava ja rieh-
mullinen sanoma niille, jotka ovat eläneet
evankeliumiin uskoen ja ottaneet todesta
Jeesuksen lupauksen paluustaan. He ovat
varautuneet kohtaamaan Kristuksen. Heil-
le ei tule olemaan yllätys, että Jumala koko-
aa ylösnousemuksen päivänä kaikki ihmiset
eteensä. Silloin tapahtuu erottelu. Jakoperus-
teena on suhtautuminen Kristukseen.

Evankeliumiteksti tulee vaikeaksi sekä
julistajalle että kuulijalle, jos ei pidetä koko

ajan mielessä sitä, millä perusteella ihmi-
nen pelastuu. Raamattu sanoo selvästi, että
pelastus saadaan vain uskon kautta Jeesuk-
seen. Ellei Jumala olisi ollut meitä kohtaan
armollinen, me kaikki hukkuisimme, sillä
jokainen on luopunut hänestä, tullut kel-
vottomaksi ja on hänen kirkkauttaan vailla
(Room. 3). Kukaan ei voi Jumalan edessä
ylpeillä teoistaan, sillä meidän omat tekomi-
me eivät riitä, kun on kyse syntivelkojem-
me maksamisesta (Ef. 2). Mutta ihmiseksi
tullut Jumalan Poika teki sen, mikä meille
oli mahdotonta, ja sovitti syntimme. Syytön
toi syyllisille Jumalan anteeksiannon. Hän
on meille tie iankaikkiseen elämään, kirk-
kauden valtakuntaan. Jeesus itse sanoi, ettei
Jumala lähettänyt Poikaansa tuomitsemaan
maailmaa vaan pelastamaan sen. Ihminen
itse tuomitsee itsensä hylätessään evanke-
liumin (Joh. 3). Jumala sanoo: ”Omaa tuho-
asi sinä valmistat, kun nouset minua, autta-
jaasi, vastaan!” (Hoos.13.)

Miksi Jeesus kuitenkin ottaa ihmisten te-
ot puheeksi kuvauksessaan viimeisestä tuo-
miosta? Antaako hän sittenkin tässä luette-
lon sellaisista hyvistä teoista, joita tekemäl-
lä ihminen ansaitsee pelastuksen? Ei an-
na. Käyttäen viidennestä käskystä nousevia
esimerkkejä hän toteaa sen, minkä mekin
voimme todeta. Toiset rakastavat ja kunni-
oittavat Jeesusta, toiset eivät hänestä välitä.
On selvää, että se, joka rakastaa häntä, te-
kee hänen mielensä mukaisia tekoja. Kris-
titty tekee hyvää kaikille.

Aivan erityisesti Jeesus otti kuitenkin
puheeksi sen, miten hänen seuraajiinsa
suhtaudutaan. Miten toinen kristitty suh-
tautuu toiseen kristittyyn on esimerkki uu-
desta elämästä. Jeesus puhuu teoista, jot-
ka on tehty hänen vähimmille veljilleen.
Apostoli Johanneskin kiinnitti siihen eri-
tyistä huomiota: ”Meidän tulee rakastaa
toisiamme” (1. Joh. 3). Tapa, jolla ihminen
suhtautuu kristittyihin, heijastaa sitä, mi-
ten hän suhtautuu itse Kristukseen. Martti
Luther toteaa: ”Joka ei usko Kristukseen,
ei varmastikaan ole ainoallekaan kristityl-
le, vielä vähemmän itse Kristukselle niin
myötämielinen, että hänen tähtensä osoit-
taisi laupeutta köyhille ja tarvitseville.”

Emme voi tietää, millainen tapahtuma

viimeinen tuomio on. Me kaikki saamme sen aikanaan nähdä. Mutta sen tiedämme, mikä on tuomion peruste. Paavali kirjoittaa: ”Mikään kadotustuomio ei siis kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa” (Room. 8).

Jeesus otti esimerkiksi viimeisestä tuomiosta tapahtuman, joka toistui yhä uudestaan hänen aikansa maailmassa. Paimen erotti työssään lampaat ja vuohet. Meidät ihmisetkin erotellaan Jumalan edessä. Toisista sanotaan, että heille ei kelvannut evankeliumi. Heillä oli kyllä paljon hyviä tekoja, jotka ansaitsevat ajallisen kiitoksen ja kunnian, mutta niillä ei voi korvata uskoa, joka luottaa Jumalan tekoon. He eivät eläneet Vapahtajansa yhteydessä eivätkä siksi kantaneet sitä hedelmää, joka viimeisellä tuomiolla olisi todistanut uskosta. Heidän syntinsä jäivät syyttämään heitä, ja he jäivät itse vastaamaan niistä.

Toisista sanotaan, että heille kelpasi evankeliumi. Mistä sen näkee? Onhan kristityissäkin vielä syntejä. Joskus tulee raskaita lankeemuksia. Kristityn on raahattava vanhaa ihmistä mukanaan hautaan saakka. Mihin nämä synnit ovat joutuneet, kun niitä ei kerran oteta esille viimeisenä päivänä? Ne on kuoletettu Hengen avulla, niin kuin Paavali sanoo (Room. 8). Kristityn tunto-merkkinä on uskonkilvoitus. Hän turvautuu joka päivä syntien anteeksiantoon. Siksi hänen syntinsä eivät ole viimeisellä tuomiolla syyttämässä häntä. Jäljellä on vain uusi, Jeesuksen kanssa eletty elämä. Jumalasta syntynyt, uusi ihminen kantaa Hengen hedelmää, vaikka hän ei itse sitä edes osaisi havaita. Vain sen kautta pelastutaan, että uskotaan synnit anteeksi Jeesuksen sovitus-työn tähden. Hyvät työt ovat seurausta uskosta, jonka tähtäyspiste on kirkkaudessa. Pieninkin pilkahdus uuden elämän valoa tuo suuren lohdutuksen ajallisiin murheisiin.

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Kuninkaasi tulee nöyränä

Matt. 21:1-9

1. adventtisunnuntai 29.11.

1. ”Siunattu hän, joka tulee Herran nimessä.” Uusi kirkkovuosi alkaa onnellisesti. ”Pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun tulimme uskoon” (Room. 13:11). Tosin yö on kulunut pitkälle. Surullinen yösydän kantaa myös lupauksen toivon. Silloin kuullaan huuto: ”Herramme tulee!” (Matt 25:6.) Puoliyö ja aamun sarastus ovat lähekkäin. Jos elämmekin ihmiskunnan suurimman perikadon edessä, olemme myös kristikunnan suurimman toivon täyttymisen kynnyksellä. Ihmisen aikaansaannokset, edistys ja kehitys eivät ole maailmamme toivo. Toistuneista pettymyksistä huolimatta ei ole kokonaan silti poistunut ihmismielistä parempien aikojen toivo. Raamattu on tulevaisuuden kirja. Eskatologia ei ole uskomme kehällä vaan sen ytimessä. Toivomme on adventus Domini, Herran tuleminen.

Uuden kirkkovuoden alkuun on sijoitettu se evankeliumin kohta, jossa Jeesus viimeisen kerran saapuu Jerusalemiin ja ensimmäisen ja ainoan kerran sallii itsensä kohdistuvan juhlinnan. Tosin kaupungin kuuhunta ja palmusunnuntain suosio vaihtuvat pian ”ristinnaulitse”-huutoihin ja suureen kärsimykseen. Ehkä näin on sopivaa alkaa joulun ja pääsiäisen kautta helluntaihin kulkeva kirkkovuoden juhlapuoli, joka kertoo Jumalan meidän tähtemme ja hyväksemme tekemistä pelastusteoista.

Näiden pelastustekojen julistamisesta ja kuulemisesta syntyy vastaanottavissa mielissä usko. Se puolestaan vaikuttaa rakkauten eli oman itsekkiään mielemme ja halujemme toppuuttelun ja hyvät teot lähimmäiselle. Siksi Sanan saarnaaja ei väsy vaan aloittaa jälleen innokkaasti alusta.

Suuren asian huolellinen valmistelu täytyi. Herra tuli ja teki kaiken valmiiksi todistajien läsnä ollessa.

Sanassa ja sakramenteissa Jeesus tulee kaamoksen kansan luo ja antaa itsensä vastaanotettavaksi.

Nyt me odotamme Jeesuksen toista tulemistä. Tätä odotusta sävyttää myös Herran rukous: ”Tapahtukoon sinun tahtosi myöskin maan päällä niin kuin taivaassa.” Voiko tämäkin joskus tapahtua? Epänormaali lakkaa ja normaali alkaa – jälleen.

2. ”Katso, kuninkaasi tulee.” Jerusalemin on vuorelle rakennettu. Sen itäpuolella on Öljymäeksi kutsuttu vuori. (Vavahduttava profetia Öljyvuoresta on Sak.14:4.) Pohjoisesta Galileasta ja idästä pääsiäisjuhille tulevat matkajat näkivät Öljymäen huipulta ensi kerran Jerusalemin ja sen temppelein ja kohottivat riemuhuudon.

Ennen kuin tultiin tähän huippukohtaan, jossa kansanjoukot katsoivatkin Jeesusta, jonka taustalla rauhan kaupunki ja temppeleli näkyivät, oli tapahtunut jo paljon. Takana oli kolme vuotta Jeesuksen julkista toimintaa. Ei ihme, että halveksitun Galilean maakunnan omaa suurta poikaa seurasi suuri ihmisjoukko kohti pääsiäisjuhlien keskustaa suurin odotuksin. Ilmeisesti Jeesus yöpyi Öljymäen itäisellä rinteellä ystäväkodissa Betanian kylässä, josta matkaa Jerusalemiin oli enää kolmisen kilometriä.

Huhu Jeesuksen saapumisesta ehti kaupunkiin ja sai sieltäkin liikkeelle suuren joukon häntä vastaan. Jeesuksen lisäksi kiinnosti myös kuolleista herätetty Lasarus, sillä harvoin vainajia on matkassa mukana. (Joh 12:1–12.)

Seuraavana päivänä lähdetään jälleen liikkeelle. Jeesus pyytää kahta opetuslasta hakemaan Betfageen kylästä sidotun aasin tamman ja sen varsan. On puhuttelevaa, että taivaan ja maan Herra tarvitsee milloin Kaanan kannuja, kalastajien venettä tai nyt köyhien ihmisten aaseja – eläimillä oli useita omistajia. Onko sinulla jotakin sellaista, mikä olisi saanut olla arvokkaimmalla asialla, Jeesuksen käytössä, evankeliumin ja ihmisten ikuisen pelastumisen hyväksi?

3. ”Herra tarvitsee.” Tämä aasi syvenee mitä ihanimmaksi evankeliumiksi. Tässä ilmoitetaan sinun ikuinen ja muuttumaton arvosi, olemassaolosi syy ja tarkoitus: Herra tarvitsee sinua!

Tunnetko ja tunnustatko, kuinka ylpeytesi, kateutesi, kaunaisuutesi, pikkusieluisuutesi, kyltymätön himosi, oman voiton ta-

voittelusi, ihmisten orjuutesi ja muut synnisi ja mitättömyyden tunteesi ovat sitoneet sinut? Osa siteistä on niin syvällä tunteisiasi, ettet edes tunnista niitä. Osaa olet heljinyt siitä huolimatta, että olet tietänyt ne Jumalan tahdon vastaisiksi. Nyt Jeesus sanoo: ”Päästäkää se!”

Tästä adventti, Herran tulemisen odotus, niin, koko uskonelämä alkaa: Sidottu päästetään vapaaksi. Sinun syntisi annetaan anteeksi! Herra tarvitsee sinua!

Martti Luther rikastuttaa aasilla ja sen varsalla kuvaa uskovan elämästä. Usko Jeesukseen tuo kokonaan uutta ihmisen elämään, niin kuin varsa ei ole iestä eikä taakkaa kantanut. Uskossa ei ole kysymys siitä, että vanha ihminen ryhtyy jumaliseksi, vaan siitä, että syntyy kokonaan uutta: Ihminen uudestisyntyä Jumalan lapseksi.

Evankelista Matteus muistuttaa, että ”kärsimysviikon profeetan” Sakarjan (noin 520–518 eKr) ennustus (9:9) kävi toteen tarkasti. Kun edessä oleva kaupunki tulee näkyviin, puhkeaa kansa sille tutun psalmin (118:25–26) sanoin rukoukseen: ”Hoo, sianna, oi Herra, auta ja anna menestys” ja ylistykseen: ”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.” Ei taisteluhuutoja eikä pelkoa vaan riemuitsemista ja luottamusta. Tässä on hiljainen ratsastaja, kipujen mies, sairauden tuttava, syntiemme soveltaja, jolla ainoalla on antaa elämä yltäkylläisenä ja koskaan päättymättömänä. Tämä maailma on äänekäs valhevaloineen, koska sillä on antaa niin vähän. Joko sinä olet maistanut tyhjästä lähteistä sen verran, että tiedät: Tämä ei ole tie? Kuuntele tarkasti, mitä evankeliumi sanoo!

4. ”Hän tulee lempeänä.” ”Sinun kuninkaasi” kaikuu kuin ensimmäinen käsky: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi.” Tästä riippuu kaikki.

Kenties uskot Jumalan ja Jeesuksen sellaisiksi, kuin Raamattu kolmiyhteisen Jumalan kuvaa, muttet usko häntä sellaiseksi itsellesi. Et osaa tai haluakaan etsiä häntä, vaan hän tulee, hän etsii, hän löytää. Usko on pelkkää lahjaa, vastaanottamista (Room. 8:32).

Luther saarnaa adventtina: ”Emme saa käydä synnin, kuoleman ja helvetin kimp-

puun omilla teoillamme, vaan meidän tulee luottaa Vapahtajaan, Siionin kuninkaan, joka aasilla ratsastaa. Hän osaa käsitellä syntiä, kuolemaa ja helvettiä, hän on synninsyöjä, kuoleman kuristaja ja helvetinriittäjä. Anna sinä sen miehen hoitaa nämä asiat ja kohdistaa sinä tekosi vain lähimmäiseesi.”

Kuningas Daavidin poika Salomo oli 1000 vuotta aikaisemmin ratsastanut työjuhalla Jerusalemiin kruunajaispäivänään (1. Kun. 1:33–40). Nyt kansa kohottaa ”Eläköön!”-huutonsa sille Daavidin Pojal- le, joka kruunataan orjantappurakruunulla ja naulataan valtaistuimelleen Golgatan ristiin, mutta joka myös ylösnousseena kuoleman voittajana on luvannut elämän kruunun seuraajilleen (Ilm 2:10).

Monenlaiset joulunavaukset muistuttavat siitä suuresta avauksesta, jonka Jumala teki lähettämällä Jeesuksen. Yksi avaus vielä tarvitaan: Avaa sinä sydämesi adventin Herralle! Älä loukkaannu halpaan aasiin, kehnoon saarnaan, kelvottomiin kristittyihin, hänen nimeään kantavaan vianalaiseen kirkkoon äläkä siihen taivaalliseen hiljaisuuteen, että Herra vielä vähän aikaa antaa kaikenlaisten hävittäjien riehua ja onnettomuuksien tulla korottamatta ääntään ja lopettamatta kärsimyksiä. Se hetki tulee! Valitse puolesi ja veisaa täysillä: ”Hoosianna!”

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Kansamme hengellinen tila

**Joh. 8:31-36; Luuk. 21:25-36
Itsenäisyyspäivä,
2. adventtisunnuntai 6.12.**

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä on samana päivänä kuin toinen adventtisunnuntai. Saarnateksteissä on valinnanvaraa, koska kummallekin pyhälle ehdotettujen lisäk-

si itsenäisyyspäivänä voidaan teksti valita myös vapaasti. Yhteen saarnaan ei monta tekstiä eikä asiaa voi yhdistää. Itsenäisyyspäivään sopii railakas arvio kansamme henkisestä ja hengellisestä tilasta unohtamatta tärkeintä – pelastuksen evankeliumia.

Murheelliseltahan tämän luopio- ja avi-onrikkojasukupolven tilanne näyttää. Kovakorvaisuudesta seuraa kovasydämisyyttä ja lopulta kovakouraisuus niin yhteiskunnassa kuin kirkossa.

Kansallinen itsenäisyys ja siihen liittyvä vapaus ovat suuria Jumalan lahjoja. Miten käytämme näitä ja vaalimme kallista perintöämme? Kristillinen usko ja Jumalan sanan tuoma todellinen vapaus ovat olleet niitä arvoja, joiden puolesta on oltu valmiita panemaan paljon alttiiksi. Vapauden ja vastuun teemat liittyvät itsenäisyyspäivään, lopullinen vastuu ja tilinteko Kristuksen tullessa taas toiseen adventtiin. Uskollisuus Jumalan sanalle ja sanan pysyvyys on yhteinen teema.

Raamattu, Jumalan sana, on erehtymättömän myös opettaessaan Kristuksen tulemisesta kunniansaan ja sitä edeltävistä merkeistä. Kuin vakuudeksi Jeesus juuri tässä yhteydessä sanoo, että taivas ja maa katoavat mutta Sana ei koskaan. Julistammeko liian vähän Kristuksen paluuta? Mitä se kertoo omasta odotuksestamme?

Ensimmäisen adventin riemulliset hoosianna-huudot ovat toisena adventtisunnuntaina jääneet taakse. Silloin Jeesus tuli nöyränä ja aasilla ratsastaen. Kerran hän tulee kunniansaan ja kirkkaudessaan. On alkanut jouluun asti kestävä paastonaika, erityinen itsetutkistelun, rukouksen ja hiljentymisen aika. Siihen kuuluu syntien pois panemista ripissä, riitojen sopimista ja elämän tärkeysjärjestyksen korjaamista. Ennen kaikkea kysytään oikeudenmukaisuutta ja totuudellisuutta.

Toisen adventin sanoma on vakava. Armon aika loppuu. Kristuksen tullessa on tilinteon hetki. Tuomari seisoo jo ovella. Millaista onkaan tässä valossa adventin aika meidän maassamme: valtavaa markkinahumua, ostamista ja myymistä arki ja pyhä läpeensä! Kaikilla on kiire jonkekin. On pikkujoulut mielettömine syöminkeineen

ja juominkeineen sekä siitä seuraava irstas meno. Tämä maailma potee omaa kohme-loaan juhlien jälkeen, ehkä eilistenkin juhlien. Voimaa etsitään äiti Ammalta ja ties mistä itämaisista hoidoista ja pakanuuden menoista, kun Jumalan sana on hylätty.

Mammona-jumalan alttarille uhrataan lapset ja perheet. Kuka huutaisi syntymättömien lasten puolesta niin kuin tämän päivän psalmissa: ”Anna meidän elää, me huumamme sinun nimeäsi”? Syntielämässä on vain katkeria hedelmiä, pahimpana ikuinen kadotus. Vaikka miten selittelisimme ja panisimme komiteat tutkimaan, Jumalan sanan totuus pysyy.

Tällä hetkellä erityisen hyökkäyksen kohteena ovat kristilliset perhearvot. Jumala on asettanut avioliiton miehen ja naisen välille. Sana sanoo yhä, että miesten kanssa makaavat miehet eivät peri Jumalan valtakuntaa, vaikka minkälaisilla kaavoilla heitä siunattaisiin.

Jokaisen kohdalla pätee tämä totuus, ajattelipa siitä mitä tahansa: olet vastuussa elämästäsi ja teet siitä kerran tiliä Jumalan edessä. Tänään meitä kutsutaan maana ja kansana parannuksen paikalle. Täynnä armoa ja rakkautta Jeesus kutsuu sinua uuteen elämään. Kaikki sinun syntisi on sovitettu. Lunastusveri on virrannut kaikkein likaisimpienkin syntien sovitukseksi. Saat sen uskoa vaivattuna Jumalan lapsena tai tämän maailman riettaudessa rypeneenä. Tie Jumalan yhteyteen on auki.

Päivän psalmissa rukoilemme: ”Kuule meitä, Israelin paimen. Ilmesty kirkkauttasi. Osoita voimasasi, tule avuksemme.” Meillä on Herra, joka on voimallinen auttamaan niin tätä kirkkoaan kuin jokaista, joka häntä avukseen huutaa.

Johan Helkkula

Keminmaan seurakuntapastori

”Kertokaa, mitä kuulette ja näette”

Matt. 11:2-10

3. adventtisunnuntai 13.12.

Vankilassa istuvan Johannes Kastajan mieleen nousi epäily: ”Onkohan Jeesus todella Jumalan lähettämä Messias?” Johannes oli kyllä kuullut Jeesuksesta ja hänen opetuksistaan monta kertaa, mutta halusi saada varmuuden. Jeesus ei kuitenkaan lähettänyt vankilaan mitään omaan persoonaansa tai omiin opetuksiinsa liittyvää vakuutusta vaan käski Johanneksen opetuslasten kertoamaan tälle hänen teoistaan.

On sanottu, että kreikkalais-kristillisyyden ja juutalais-kristillisyyden ero on siinä, että edellinen keskittyy siihen, mitä Jumala on, kun taas jälkimmäinen siihen, mitä Jumala tekee. Itse olin nuorempana aito kreikkalais-kristitty, joka vain pohdin ja tutkin älyllisesti sitä, mitä Jumala on, millaiset ovat hänen ominaisuutensa ja millainen tieto Jumalasta on mahdollista. Uskoni oli aivouskoa. Mieltäni kalvoivat monet epäilykset ja pelot. Tuntui, että Jumala oli kaukana ja minulle tuntematon. Välillä epäilin Jumalan olemassaoloakin.

Tämä kaikki muuttui, kun sain myöhemmin uskoviehien yhteyden ja elävän hengellisen kodin erästä kristillisestä opiskelijajärjestöstä, jossa näin uskon toimivan käytännössä. Siellä luotettiin aidosti Jumalaan myös yliluonnollisissa asioissa ja keskityttiin paljon siihen, mitä Jumala tekee, eikä niinkään filosofoitu Jumalan olemusta tai yritetty puristaa häntä rationaaliseen muottiin. Älylliset epäilykseni haihtuivat vähitellen eivätkä ole sen koommin palanneet. Sain nähdä ympärilläni ja myös omassa elämässäni, mitä Jumala tekee ja että hän on todella elävä ja toimii yhä tänä päivänä. Hän muuttaa ihmisten elämää ja antaa uuden voiman ja rohkeuden elää uskossa.

Jeesuksen vastaus vankilassa olevalle Johannes Kastajalle noudattaa tätä samaa linjaa. Jeesus käski kertoa teoistaan. Aivousko on nähtävä yrityksenä saavuttaa Jumala ihmisen omin kyvyin, mutta Jumalan tekoihin suuntautuva usko ottaa vastaan

Jumalan yrityksen lähestyä ihmistä. Edellinen epäonnistuu ihmisen rajallisuuden tähden, mutta jälkimmäinen onnistuu Jumalan kaikkivaltiuden tähden. Raamatun ja uskon kysymysten älyllisellä pohdiskelullakin on toki oma paikkansa ja tärkeä tehtävänsä, mutta se ei saa dominoida ihmisen suhdetta Jumalaan (2. Kor. 10:4–5; Kol. 2:8).

On myös syytä kiinnittää huomiota siihen, millaisia osoituksia Jeesus messiaanisuudestaan antaa: ”Sokeat saavat näkönsä ja rammot kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma” (j. 5). Jeesuksen opetuksessa ihmeet ja merkit kulkevat käsi kädessä raamatullisen evankeliumin julistuksen kanssa. Nykykristillisyydessä sorrutaan usein painottamaan näistä vain jompaakumpaa: joko kielletään kaikki Jumalan antamat armolahjat, ihmeet ja merkit hurmahenkisyytenä keskittyen vain Raamatun opettamiseen tai sitten unohdetaan kokonaan Raamatun opettaminen ja arvovalta ja hypätään vain ihmeiden perässä.

Nämä molemmat ääripäävät ovat Jeesuksen toiminnan ja Raamatun muun opetuksen vastaisia. Evankeliumeissa, Apostolien teoissa ja Paavalin kirjeissä kulkee selkeä tasapaino näissä asioissa. Niinpä on harhaoppeina hylättävä sekä sessationismi, joka kieltää armolahjojen, ihmeiden ja merkkien esiintymisen enää nykypäivänä, että äärikarismaattisuus, uskonsanalaisuus, joka antaa ihmeille suuremman merkityksen kuin evankeliumille ja joka menee yli sen, mitä on kirjoitettu.

Jeesus sanoo: ”Joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin” (Joh. 14:12). Tämä koskee sekä Jeesuksen tekemiä ihmeitä että hänen julistustoimintaansa, sillä näitä molempia näemme häneen uskovieen Raamatussa tehneen. Ottakaamme siis oikealla tavalla esimerkkiä Vapahtajastamme ja tehkäämme niitä tekoja, joita hän teki. Ottakaamme vaarin sekä Jumalan antamista armolahjoista että Jeesuksen antaman evankeliumin uskollisesta julistuksesta.

Mikko Satama
TM, DI, Helsinki

Neitseestäsyntyminen - Jeesus pelastaa synnistä

Matt. 1:18-24

4. adventtisunnuntai 20.12.

Evankeliumiperikooppi sisältää uskomme kannalta keskeisen lähtökohdan: neitseestäsyntymisen. Matteus on katsonut tarpeelliseksi esittää Jeesuksen syntymän ylikuonnollisen luonteen. Tarkastelukulma lähtee perinteisestä juutalaisuudesta: Joosefin sukuluettelo. Hän osoittaa juutalaisille lukijoilleen messiaan periytymisen Daavidin huoneesta. Jeesuksen messiaanisuuden ”raamatullisuus” oli Matteukselle tärkeä, koska hän tunsii lukijansa ja tahtoi vastata Jeesuksesta kulkeviin mahdollisiin juoruihin ja valheisiin hänen syntymisensä epäselvistä olosuhteista.

Matteus ei pyri miellyttämään lukijoitaan tasoittamalla Jeesuksen syntymähistoriaa ”hyväksyttävämpään” muotoon. Todennäköisesti hän vahvistaa yhden juorun Jeesuksen syntymästä kertomalla lukijoilleen, että Maria todellakin oli raskaana ennen avioitumistaan Joosefin kanssa. Tuon ajan yhteiskunnassa tällaisen tunnustaminen ei ollut läpihuutojuttu, kuten se meillä on tämän päivän Suomessa. Matteuksen evankeliumin lukijan on nieltävä karvoineen päivineen Jeesuksen sikiäminen ennen Mooseksen lain asettamaa rajaa.

Matteuksen ajatus lienee ollut irrottaa messias kerta kaikkiaan ”normijuutalaisuudesta”. Viesti voidaan tiivistää seuraavasti: Jumalan Messias syntyi ihmisestä, on kaiken kaikkiaan ihminen, juutalaisen lain mukaan Joosefin, isäpuolensa, sukulinjasta. Messias ei kuitenkaan mahdu Mooseksen lain asettamiin hyvän elämän puitteisiin. Hänen äitinsä yllä on paheellisuuden varjo, jos lukija ei hyväksy Matteuksen selitystä kokonaisuudessaan.

Maria oli raskaana ”Pyhän Hengen vaikutuksesta”. Matteus toistaa tämän kahdella eri tavalla. Ensimmäinen oli tuo lausuma ”Pyhän Hengen vaikutuksesta”, jonka paikka heti avauslauseessa korostaa Jeesuksen

jumalallisuutta. Toinen kerta on enkelin sanoissa Joosefille: ”Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa Mariaa vaimoksesi. Se, mikä hänessä on siinnyt, on lähtöisin Pyhästä Hengestä.”

Sikiäminen Pyhästä Hengestä liittyy saumattomasti Matteuksen lainaukseen profeetta Jesajan kirjasta (7:14): ”Neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel – se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme.” Lainaus ja selitys, jonka lainaus vahvistaa, puhuvat yhtä kieltä: Jumala on messiaan ihmeellisen syntymisen taustalla. Koko tekstiyhteys Vanhan testamentin lainauksen kanssa nostaa voimakkaasti esiin Kristuksen syntymisen ihmeellistä ja poikkeuksellista laatua – neitseestäsyntymistä.

Neitseestäsyntyminen kuuluu Kristuksen kirkon ydinoppiin. Se mainitaan kaikissa varhaiskirkon uskontunnustuksissa. Myös Athanasioksen tunnustuksen lausuma ”äidin luonnosta ajassa syntyneenä” sisältää ydinajatuksen neitseestäsyntymisopista: Jumalan Poika on omaksunut ihmisen luonnon äidiltään eikä adoptiossa kuten harhaopit väittivät. Varhaiskirkko on tahtonut korostaa pelastusta yksin Kristuksen pelastustyössä verrattuna judaismiin tai

muihin ihmisen omaan ansioon tai hyveellisyyteen nojaaviin oppeihin. Jeesus Kristus on pelastanut ja pelastaa synnistä. Johdatuksen tähän se on saanut evankeliumeista, ehkäpä juuri Matteuksen evankeliumin ensimmäisestä luvusta.

Matteus liittää Messias-käsityksen, neitseestäsyntymisen, syntiopin ja pelastusopin yhteen. Enkelin käsky lapselle annettavasta nimestä ja nimen selitys korostavat ja rajaaivat Kristuksen tehtävää ja merkitystä. Kristus on nimenomaan synnin tähden maailmaan tullut. Synti oli se pakottava syy, jonka tähden Jumala lähetti Poikansa maailmaan: ”Sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä.” Jeesuksen olemus ei ole sekoitus Jumalaa ja ihmistä. Jumala itse on ilmoittanut syntyvän lapsen luonnon: syntyvä lapsi on ”poika”, siis ihminen, joka sikiää, kehittyy ja syntyy kuten kaikki muutkin ihmiset, on rajallinen ja tarvitsee turvaa ja suojaa. Samalla tuo lapsi on Jumala – ”Jumala on meidän kanssamme”.

Vesa Pöyhkäri

Karjasillan seurakunnan kappalainen
Oulu